

KYNOLOGIN KYNÄSTÄ - tammi-kuu 2025

PALVELUKOIRAHISTORIAA TALTEEN

Ihmisen vanhimmasta kaverista eli koirasta on kirjoitettu tarinoita sekä tehty piirroksia ja muistomerkkejä antiikin ajoilta lähtien, ehkä kauemminkin. Pompeijin raunioista on löydetty koira-aiheisia varoitustekstejä tärkeiden rakennusten sisäänkäynneistä sekä muistokirjoituksia, veistoksia, kilpiä ja muumioitakin aikansa tärkeistä vartio- ja seurakoirista. Koiria oli mm. Rooman valtakunnan hallitsijoilla ja ylhäisillä asukkailla ja ne elivät omistajiensa seurassa yleellisesti. Kuoleman koitettua ne saatettiin haudata omistajansa kanssa yhteiseen hautaan ja niiden muistoksi perustettiin jopa kaupunkeja.

Eräs tarina kertoo sokeasta, jolla oli turvanaan ja metsästyskaverina koira. Koira oli ollut sokealla melko kauan, kunnes erään ”silmä-silmästä” -heimokahinan seurauksena sokean oli paettava autioon metsään ja koira seurasi häntä sinne. Sokea hankki elantonsa jousella metsästämyllä ja hän ampui riistaa tähdäten ääntä kohti. Koira haki harhaan menneet nuolet, niin hänen ei tarvinnut valmistaa niitä niin paljon kuin jos ei olisi ollut noutavaa koiraa. Koira myös suojeli ja varoitti omistajaansa tunkeilijoista, joita saattoi tulla kostamaan tehdystä henkirikoksesta vastaavalla tavalla eli ”hammas hampaasta”, pahimmassa tapauksessa ”henki hengestä”.

Vuosina 1954-81 ilmestyneissä Opaskoirayhdistyksen julkaisemissa Sokean Opas-kirjoissa on paljon niiden ilmestymisvuosien ajan koirajuttujen lisäksi juttuja näistä ihmisten varhaisimmista kavereista. Tuo edellinen tarina on refereerattu myös kyseisestä kirjasarjasta. Kotikyläni Hälvän Yliopistossa eli kansakoulussa opettaja johdatti minut harrastamaan lukemista ja kirjoittamista. Sillä tiellä olen edelleen. Opaskoirayhdistys on ollut tärkein yhteistyökumppani ja kohta tulee täyteen 50 vuotta milloin mitään yhdistyksen ja omia kirjallisia tuotteita värkätessä.

Mietin pitkään, mikä olisi paras nimike ”näille meidän koirille”. Sitten näin eräässä alkuaian Sokean Oppaassa ensimmäisen kerran sanan *palvelukoira* ja päätin, että siinähan se! Sanan oli kirjoittanut **Edmund Natunen**, kynologi vailla vertaa mm. Opaskoirayhdistyksen ensimmäisinä toimintavuosina. Palvelukoira-nimike tarkoittaa

haltijansa ”palvelijaa” monella tavalla: opas-, avustaja-, kuulo-, hypo- ja mitä kaikkia noita pääasiassa ihmisten hyväksi pyyteettömästi toimivia koiria onkaan.

Kokoan par’ aikaa Sokean Oppaista näitä ”palvelukoirajuttuja” ja joitakin niihin olennaisesti liittyviä juttuja kansien väliin kansan luettavaksi. Pelkästään koirajutuista kuvineen oli kirjasta tulossa niin paksu, että päätimme yhdessä yhteistyökumppanini **Ali Kinnusen** kanssa tehdä sen kaksiosaisena. Edelleen se tuntui paksulta satoinen sivuineen. Niinpä sitten oivalsin sen ohenevan puolella, kun laskee vain kirjan lehdet – ei sivuja.

Sokean Oppaan ns. ei-koirajutut ovat myös mielenkiintoista luettavaa.

Opaskoirayhdistyksen perustamisvaiheessa päättivät maamme eturivin kirjoittajat laittaa kortensa kekoon viime sodan aikaan alkaneen opaskoiratyön hyväksi.

Tarkoitukseni on julkaista keväisin kaikki Sokean Opas -kirjasarjan jutut yhteensä neljänä kirjana alkaen kuluvan vuoden keväästä.

”Lukeminen kannattaa aina”, sanoi Jörn Donner. Kynällä kirjoittamisen taitokin on hyvä pitää mielessä.

Kaikkea hyvää vuodelle 2025!

Juha Herttuainen